

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

Dato: 1. marts 2006

EGA/ J.nr. 646-489

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 1. februar 2006 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 107-113 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 107:

”Ministeren bedes oplyse, hvordan voldsramte kvinders akutte krisehjælp i form af psykologbistand samt henvisning til psykologbehandling med tilskud fra sygesikringen, som inkluderer egenbetaling, og som normalt kræver henvendelse senest et halvt år efter voldsepisoden, kan sidestilles med mænds psykologbehandlingstilbud, som er gratis samt indgår i et langsigtet forløb og gennemføres af universitetsuddannede psykologer (jf. svar på spørgsmål nr. S 1771)?”

Svar:

Som anført i svaret på spørgsmål nr. S 1771, var behandlingstilbud til den voldelige mand direkte et af de initiativer, som blev efterspurgt af NGO'er og fagfolk, da regeringen iværksatte den første handlingsplan til bekæmpelse af volden mod kvinder. Man efterspurgte en aktiv indsats og i denne forbindelse et behandlingstilbud til den voldelige mand. I forbindelse med de årlige politiske aftaler om udmøntningen af satsreguleringspuljen er denne behandling blevet gratis.

Hvis psykologbehandlingen efter sygesikringsloven også skal være gratis, vil dette kræve en ændring af sygesikringsloven, som henhører under indenrigs- og sundhedsministeren.

Spørgsmål nr. 108:

Ministeren bedes ligeledes oplyse, hvordan henvisningen til, at kommuner efter lov om social service har mulighed for at dække kvindens udgifter til

behandling, kan ligestilles med, at mænd tilbydes anonym gratis psykologhjælp (jf. svar på spørgsmål nr. S 1771)?

Svar:

Som nævnt i svaret på spørgsmål nr. 107, er der i forbindelse med de årlige politiske aftaler om udmøntningen af satsreguleringspuljen blevet afsat midler til initiativer overfor voldelige mænd herunder til projektet Dialog Mod Vold, som siden 2001 har været en integreret del af regeringens handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder og indsatsen mod vold i familien særligt med henblik på mandlige voldsudøvere. Selv om behandlingsydelser i et vist omfang må forudsættes ydet efter de almindelige regler herom (sygesikringsloven m.v.), vil disse ikke i alle tilfælde være hensigtsmæssige eller tilstrækkelige. Derfor er der en mulighed for, at kommunerne efter loven om social service kan give tilbud om behandling. Den kommunale indsats vil normalt indgå i en handleplan og dermed være et led i den samlede sociale indsats. Den behandling, det drejer sig om, vil typisk være socialpsykiatrisk, psykologisk eller specialterapeutisk, som kan medvirke til at forbedre/vedligeholde den enkeltes funktionsniveau fysisk, psykisk og socialt. Ligesom for mændene er behandlingsydelserne efter loven om social service vederlagsfri. Der er således tale om en ligestilling mellem mænd og kvinder.

Spørgsmål 109:

Er ministeren enig i, at det kan være svært for den voldsramte traumatiske kvinde at fortælle kommunen om hendes faktiske situation, når kommunen samtidig vurderer hendes forældreevne?

Svar:

Kommunens opgave i forhold til Lov om Social Service, er at tilbyde støtte til familien, hvis der er behov for dette. Formålet med hjælpen er at støtte familiens mulighed for at klare sig selv. Hjælpen tilrettelægges ud fra den enkelte families behov og forudsætninger, ligesom den skal fremme børn og unges udvikling, trivsel og selvstændighed.

Når det drejer sig om støtte til børn, skal problemer hos barnet eller den unge så vidt muligt afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges behov og familiens forhold. I den konkrete vurdering kan også indgå en vurdering af forælderevnen, og hvilken støtte der i den forbindelse er behov for med henblik på at fastholde barnet i hjemmet. Kun i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at støtte kvinden i forælderevnen, og barnet eller den

unge har behov for støtte, kan der blive tale om at fjerne barnet fra hjemmet via en frivillig aftale. Barnet eller den unge kan anbringes for hjemmet uden samtykke, hvis der er åbenbar risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlige skade, fx på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge.

Støtten skal ydes under hensyntagen til barnets bedste, ligesom kommunen altid skal vælge de mindst indgribende formålstjenlige foranstaltninger, som kan løse de problemer, der er afdækket gennem en undersøgelse af barnets forhold, jf. § 38 i Lov om sociale service.

Spørgsmål 110:

Mener ministeren ikke, at der kan være en ulighed mellem den voldsramte kvinde og krænkeren, idet den voldelige mand ikke behøver at gå til kommunen for at få psykologbistand, og derfor kan tildeles forældreskabet, da han umiddelbart kan opleves mere stabil og upåvirket af situationen?

Svar:

Kommunen kan i forbindelse med en sag om børn med behov for støtte vurdere forældremyndighedsindehaverens forælderevne. Kommunen kan derimod ikke bestemme, hvem af forældrene der skal have forældremyndigheden.

Kommunen bør altid være opmærksom på, om der kan være behov for støtte til børn i voldsramte familier, idet vold i familien også påvirker børn. Undersøgelser peger på, at børn, som har været vidne til, at deres mor bliver slået, generelt oplever deres helbred og trivsel dårligere, end børn, som vokser op i familier, hvor der ikke har været vold. Det er derfor vigtigt, at børn og unge, som er vidner til vold i hjemmet, får den nødvendige støtte.

Socialministeriet har endvidere anmodet Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender, Familiestyrelsen om bidrag til besvarelse af spørgsmålet. Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender, Familiestyrelsen har oplyst følgende:

”Familiestyrelsen kan oplyse, at det er retten, der efter § 9, stk. 2, i lov om forældremyndighed og samvær afgør, hvem af forældrene, der skal have forældremyndigheden alene, hvis forældre med fælles forældremyndighed ønsker denne bragt til ophør, og de ikke er enige om, hvem der skal have forældremyndigheden alene. I rettens vurdering af dette indgår en række kriterier, blandt andet om forældrene hver især er egnede til at have forældremyndigheden, risikoen for barnet ved et eventuelt miljøskifte, forældrenes hidtidige og fremtidige tilknytning til barnet, forældrenes personlige forhold, større børns egen holdning mv.

Det er således ikke et enkelt kriterium, som f.eks. at moderen har været i psykolog behandling p. g. a. voldskrænkelser fra sin tidligere mand, men en række af kriterier, der bliver afgørende for, hvem der får forældremyndigheden.”

Spørgsmål 111.

Ministeren bedes redegøre for, hvilke gratis psykologbehandlingstilbud der eksisterer for voldsramte kvinder i 2006.

Svar:

Socialministeriet har anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om bidrag til besvarelse af spørgsmålet. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst følgende:

”Hvis volden er udøvet ved seksuel vold (voldtægt eller forsøg på voldtægt), kan man henvende sig på et af landets centre for voldtægtsofre. Der er etableret i alt otte modtage- og behandlingscentre for voldtægtsofre fordelt over hele landet. Centrene ligger på Rigshospitalet i København, Århus Amtssygehus, Odense Universitetssygehus samt på sygehusene i Ålborg, Hillerød, Kolding, Herning og på Bornholm.

Modtage- og behandlingscentre er oprettet i medfør af Sundhedsstyrelsens vejledning fra 1999 om den fremtidige organisation af sundhedsvæsenets indsats for vold- og voldtægtsramte kvinder. På alle modtage- og behandlingscentre på nær ét, er der tilbud om gratis psykologbehandling enten ved en psykolog, der er tilknyttet modtagedstedet, en psykolog fra sygehusets psykiatriske afdeling eller ved henvisning til en privatpraktiserende psykolog efter aftale med amtet.

Voldsramte kan også henvises til psykologhjælp med tilskud fra sygesikringen i forbindelse med f.eks. røveri, vold og voldtægt jf. bekendtgørelse nr. 187 af 18. marts 2005 om tilskud efter sygesikringsloven til psykologbehandling for særligt udsatte grupper.

Den offentlige sygesikring yder et tilskud på 60 pct. af de i overenskomst med Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Dansk Psykolog Forening fastsatte honorarer pr. konsultation. Tilskud ydes for indtil 12 konsultationer pr. behandlingsforløb. Der er en forudsætning for tilskud til psykologbehandling, at der foreligger en henvisning fra den praktiserende læge.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal afsluttende bemærke, at volds ofre er omfattet af sygehusvæsenets almindelige ydelser. Typisk vil der være tale om behandling af voldsramtes fysiske skader på skadestue og evt. indlæggel-

se. Herudover er der mulighed for at henvise til det psykiatriske sygehusvæsen.”

Spørgsmål 112.

Ministeren bedes oplyse, hvor mange af de 64.000 voldsramte kvinder, som årligt bliver udsat for fysisk vold, der benytter sig af Landsorganisationen af Kvindekrisecentres (LOKK) akutordning, der inkluderer gratis krisehjælp i form af psykologbistand, samt hvordan ministeren mener, at dette antal står i forhold til det samlede antal voldsramte kvinders behov for at få skabt ro på en akut kaotisk situation.

Svar:

Muligheden for at yde akut psykologbistand til kvinder og børn er et tilbud, som retter sig mod de kvinder og børn, som tager ophold på landets krisecentre.

Bevillingen dækker krisehjælp til kvinder og børn, som har brug for at få skabt ro på en akut kaotisk situation. LOKK har oplyst, at puljen i 2005 har været anvendt i 38 tilfælde. Der er i snit givet 6 timers psykologbistand pr. forløb.

Det er LOKK's vurdering, at ordningen er af uvurderlig betydning for de pågældende og for krisecentrenes muligheder for at yde en god hjælp til kvinder og børn på landets kvindekrisecentre.

Med tilbudet under handlingsplanen er der skabt et godt tilbud. Et tilbud, som har været efterspurgt af landets krisecentre. Det er krisecentrene selv, som vurderer, om der i den enkelte situation er behov for at trække på akutpuljen.

Aktiviteterne under ”Handlingsplan til bekæmpelse af mænds vold mod kvinder og børn i familien 2005-2008” har samlet set til formål at bekæmpe og forebygge vold mod kvinder. De aktiviteter i handlingsplanen, som specifikt retter sig mod støtte til ofre, skal overordnet set bidrage til at støtten bliver bedre, og at voldsramte kvinder får en lettere adgang til hjælp. Omfanget af aktiviteter er tilpasset den økonomiske ramme, som blev lagt ved satspuljeaftalen for 2005-2008.

Spørgsmål 113.

Ministeren bedes oplyse, hvilke efterværn der eksisterer for voldsramte kvinder, samt hvad disse inkluderer.

Svar:

Med ”Handlingsplan til bekæmpelse af mænds vold mod kvinder og børn i familien 2005-2008” fokuseres der bl.a. på støtte til ofre i form af efterværn/netværk.

Der er således i januar 2006 blevet bevilliget fortsat støtte til ”Netværket for voldsramte kvinder”. Netværket er organiseret som lokalgrupper fordelt over hele landet og er et tilbud til de kvinder, som ikke benytter sig af landets krisecentre. I stedet kan de finde støtte i at netværke med kvinder i samme situation.

”Netværket for voldsramte kvinder” er en selvstændig forening, som ledes af en bestyrelse. Yderligere information om foreningen kan findes på foreningens hjemmeside www.netvaerk.org.

Der er blevet bevilliget midler til drift af foreningen, de lokale netværk, herunder muligheden for at rekvirere terapeutisk bistand i rimeligt omfang til enkelte lokale netværksgrupper, samt sekretariatsbistand til netværket. Bestyrelsen har indgået en samarbejdsaftale med Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), som administrerer bevillingen. Netværkets sekretariat indgår i et kontorfællesskab med LOKK.

Der er ligeledes blevet bevilliget midler til Dansk Røde Kors, som skal stå for udvikling og udbygning af et landsdækkende tilbud om efterværn for voldsramte kvinder, efter at disse har forladt et krisecenter. Projektet vil have særligt fokus på voldsramte etniske minoritetskvinder, men tilbudet vil gælde alle de kvinder, som måtte have brug for det. Der vil blive etableret besøgsordninger og netværk i tilknytning til landets kvindekrisecentre.

Efterværnet består af to aktiviteter, som begge bygger på en frivillig indsats. En besøgsordning, som retter sig mod de kvinder, der er ved at flytte fra det pågældende kvindekrisecenter ud i egen bolig, og netværksaktiviteter, som retter sig mod alle kvinder, hvad enten de flytter hjem igen til eller uden den voldelige mand, eller de flytter for sig selv ud i en ny bolig.

Eva Kjer Hansen

/Peter Juul